

Štvrtok 12. decembra 2013

P7_TA(2013)0600

Politika v oblasti zelenej infraštruktúry

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. decembra 2013 o zelenej infraštruktúre – zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy (2013/2663(RSP))

(2016/C 468/27)

Európsky parlament,

- so zreteľom na 7. environmentálny akčný program,
 - so zreteľom na oznámenie Európskej komisie s názvom Zelená infraštruktúra – zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy (COM(2013)0249),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Európa 2020 – stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (COM(2010)2020),
 - so zreteľom na plán efektívneho využívania zdrojov (COM(2011)0571),
 - so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (COM(2011)0244),
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na smernicu Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín ⁽²⁾,
 - so zreteľom na závery zo zasadnutia Rady pre životné prostredie z júna 2011 a zo 17. decembra 2012 (bod 14),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 20. apríla 2012 s názvom Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál – stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 ⁽³⁾, a najmä na jeho odsek 50,
 - so zreteľom na štúdiu s názvom Ekonómia ekosystémov a biodiverzity (TEEB) ⁽⁴⁾,
 - so zreteľom na bielu knihu Komisie z roku 2009 s názvom Adaptácia na zmenu klímy – európsky rámec opatrení (COM(2009)0147) a jej oznámenie s názvom Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy z roku 2013 (COM(2013) 0216),
 - so zreteľom na otázku Komisii o zelenej infraštruktúre – zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy (O-000094/2013 – B7-0525/2013),
 - so zreteľom na Územnú agendu Európskej únie do roku 2020: smerom k inkluzívnej, inteligentnej a udržateľnej Európe rozmanitých regiónov,
 - so zreteľom na ciele v oblasti biodiverzity z Aichi vyplývajúce zo strategického plánu v oblasti biodiverzity na roky 2011 – 2020, ktorý strany Dohovoru o biologickej diverzite (CBD) prijali v októbri 2010,
 - so zreteľom na článok 115 ods. 5 a článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže je potrebné riešiť problematiku poklesu biodiverzity a zhoršujúceho sa stavu našich ekosystémov, aby sa zabezpečilo nepretržité poskytovanie ekosystémových služieb a ochrana prírodného kapitálu pre súčasné a budúce generácie;
- B. keďže zelená infraštruktúra pomáha prírode v plnej miere využiť potenciál ekosystémových služieb, ktoré môže poskytovať spoločnosti;
- C. keďže treba zasiahnuť proti strate biodiverzity, aby sa prírodný kapitál zachoval pre súčasné a budúce generácie;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 258 E, 7.9.2013, s. 99.

⁽⁴⁾ <http://www.teebweb.org>

Štvrtok 12. decembra 2013

- D. keďže antropogénny tlak ohrozuje biodiverzitu a integritu ekosystémov v Európskej únii, a to aj v dôsledku roztrieštenosti a ničenia prirodzených biotopov, zmeny klímy a intenzívneho využívania poloprirodných biotopov;
- E. keďže biodiverzita a blaho ľudskej spoločnosti sú úzko späté;
- F. keďže na ochranu a posilnenie biodiverzity v Únii je dôležité minimalizovať úroveň roztrieštenosti a posilniť ekologickú prepojenosť;
- G. keďže 11. cieľ z Aichi v oblasti biodiverzity je, aby do roku 2020 bolo najmenej 17 % pevninských a vnútrozemských vôd a 10 % pobrežných a morských oblastí, najmä oblasti s osobitným významom pre biodiverzitu a služby ekosystému, chránených prostredníctvom účinne a spravodlivo riadených, ekologicky reprezentatívnych a dobre prepojených systémov chránených oblastí a ďalších ochranných opatrení založených na efektívnej ploche a aby sa tieto oblasti integrovali do širších krajín a morí;
- H. keďže zelená infraštruktúra a poľnohospodárstvo sú úzko spojené, pokiaľ ide o poľnohospodársku produktivitu a ochranu poľnohospodárskeho dedičstva, a v rámci priestorového a územného plánovania zelená infraštruktúra ovplyvňuje poľnohospodárske činnosti;
- I. keďže skúsenosti ukazujú, že projekty zelenej infraštruktúry ponúkajú výbornú príležitosť na prepojenie prírody so životným prostredím človeka vrátane mestských oblastí, v ktorých býva čoraz väčší podiel populácie, a keďže títo ľudia sú vystavení vážnym účinkom fenoménu tzv. „mestských tepelných ostrovov“;
- J. keďže zainteresované strany by si mali vymieňať informácie o tom, ako efektívne vybudovať, chrániť, zlepšovať a využívať zelenú infraštruktúru krajín, pričom tieto informácie by mali byť zverejnené;
- K. keďže skúsenosti ukazujú, že kľúčovými fázami projektov infraštruktúry sú plánovanie a rozvoj, počas ktorých je potrebné zohľadniť ekologické, hospodárske a spoločenské potreby tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach;
- L. keďže programy a projekty regionálnej a mestskej infraštruktúry, ktoré spolufinancuje EÚ, by mali integrovať prvky zelenej infraštruktúry a zmiernovať vplyv na existujúce ekosystémy s cieľom zlepšiť environmentálne, sociálne a hospodárske prínosy takýchto programov a projektov;
- M. keďže zelená infraštruktúra poskytuje celý rad ekologických, hospodárskych a sociálnych prínosov vyplývajúcich z prírodných riešení, ktoré sú všeobecne menej nákladné a udržateľnejšie a môžu pomôcť vytvoriť pracovné miesta;
- N. keďže investície do zelenej infraštruktúry majú zvyčajne vysokú návratnosť;

Všeobecné pripomienky

1. víta oznámenie o zelenej infraštruktúre a zámer Komisie aktívne pokračovať v plnení cieľov stanovených v tomto dokumente;
2. uznáva, že zelená infraštruktúra má kľúčový význam z hľadiska účinnej ochrany európskeho prírodného kapitálu, ochrany prirodzených biotopov a druhov a udržania dobrého ekologického stavu vodných útvarov;
3. zdôrazňuje, že zelená infraštruktúra môže prispieť k dosiahnutiu viacerých cieľov Únie na rok 2020, a zdôrazňuje naliehavosť jej využívania a integrácie do nástrojov na vykonávanie viacročného finančného rámca, čo účinne prispeje k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti biodiverzity;
4. uznáva, že využitie zelenej infraštruktúry pomôže Únii plniť medzinárodné záväzky vyplývajúce z cieľov v oblasti biodiverzity z Aichi a strategického plánu v oblasti biodiverzity na roky 2011 – 2020;

Štvrtok 12. decembra 2013

5. víta inovatívny prístup v rámci zelenej infraštruktúry, ktorý umožňuje nákladovú účinnosť prostredníctvom viacerých výhod a riešení, ktoré môžu prispieť k zosúladieniu environmentálnych, sociálnych a hospodárskych cieľov;

Začlenenie do rôznych oblastí politiky

6. zdôrazňuje, že zelenú infraštruktúru je potrebné integrovať do všetkých odvetvových politík EÚ a do príslušných finančných dohôd využívajúc najlepšie postupy členských štátov ako príklady;

7. poukazuje na to, že zelená infraštruktúra môže zohrávať mimoriadne dôležitú úlohu v mestách, kde v súčasnosti žije podstatná časť obyvateľstva a kde môže poskytovať služby, akými sú čisté ovzdušie, kontrola teploty a zmiernenie miestneho tzv. efektu tepelných ostrovov, rekreačné oblasti, ochrana pred povodňami, zachytávanie dažďovej vody a prevencia záplav, udržiavanie zásob podzemnej vody, obnovenie či zastavenie straty biodiverzity, zmiernenie extrémneho počasia a jeho dôsledkov, zlepšenie zdravia občanov a zlepšenie kvality života vo všeobecnosti, a to aj poskytovaním prístupných a cenovo prijateľných oblastí na fyzickú aktivitu; zdôrazňuje súvislosť medzi zelenou infraštruktúrou a verejným zdravím a domnieva sa, že investície do zelenej infraštruktúry sú aj investíciou do verejného zdravia;

8. zdôrazňuje prínos, ktorý má zelená infraštruktúra ako nevyhnutný sprievodný prvok sústavy Natura 2000 zlepšujúci súdržnosť a odolnosť tejto sústavy, ktorá slúži na ochranu kľúčových druhov a biotopov v Európe, a pomáhajúci udržiavať poskytovanie ekosystémových služieb v odhadovanej hodnote niekoľko stoviek miliárd eur ročne; v tejto súvislosti poukazuje na komplementárnosť medzi legislatívou o sústave NATURA 2000 a iniciatívou zelenej infraštruktúry;

9. nalieha na členské štáty, aby začlenili zelenú infraštruktúru do priestorového a územného plánovania a aby ju uznali za prioritu, a to konzultáciami so zainteresovanými stranami na príslušnom mieste a miestnymi obyvateľmi a zvyšovaním ich informovanosti prostredníctvom osvetových kampaní, a to na všetkých úrovniach rozhodovania (miestnej, regionálnej a celonárodnej), a vyzýva Komisiu, aby poskytla usmernenia a referenčné porovnania v tejto oblasti s cieľom zabezpečiť, aby sa zelená infraštruktúra stala štandardnou súčasťou priestorového plánovania a územného rozvoja v rámci Únie; poukazuje na to, že v rámci postupov udeľovania povolenia pre nové stavby alebo šedú infraštruktúru je potrebné zabezpečiť súhrnné posúdenie všetkých negatívnych vplyvov na ekosystémy a existujúcu zelenú infraštruktúru s cieľom zamedziť takýmto vplyvom a zmierniť ich a zabezpečiť skutočné dlhodobé spoločenské prínosy;

10. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby na podporu zelenej infraštruktúry využívali v prípade potreby všetky nástroje európskeho financovania vrátane nástrojov v rámci kohéznej politiky a spoločnej poľnohospodárskej politiky, najmä v oblastiach ekologického záujmu, s cieľom zabezpečiť poskytovanie širokej škály ekosystémových služieb a ochranu prírodných procesov vo vidieckych a v mestských oblastiach; vyzýva Komisiu, aby Parlamentu pravidelne podávala správy o využívaní fondov SPP na podporu zelenej infraštruktúry; v tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitú úlohu zelenej infraštruktúry pri ochrane včiel, a teda pri účinnom fungovaní opelenia;

11. vyzdvihuje pozitívny vplyv zelenej infraštruktúry z hľadiska zmiernenia zmeny klímy, keďže pozitívne vplýva na bilanciú zásob uhlíka a skleníkových plynov, najmä pokiaľ ide o ochranu rašelinových pôd, poloprírodných a prírodných lesných plôch a lesov a iných ekosystémov bohatých na uhlík, a tým prispieva k vykonávaniu politiky EÚ v oblasti klímy;

12. podporuje úsilie o kombináciu priestorového plánovania s rozvojom zelenej infraštruktúry v pobrežných oblastiach s cieľom chrániť biodiverzitu a zabezpečiť udržateľný rozvoj pobrežných krajinných oblastí;

13. poukazuje na rozhodujúcu úlohu zelenej infraštruktúry pri prispôbovaní sa zmene klímy, keďže zvyšuje ekologickú súdržnosť medzi lokalitami sústavy Natura 2000, uľahčuje zvýšenie pohybu a zmien distribúcie druhov medzi lokalitami sústavy Natura 2000 a v ich rámci a zabezpečuje prispôsobenie sa krajinného rozsahu biodiverzite, a tým prispieva k vykonávaniu politík EÚ v oblasti prírody a tiež k podporovaniu a zabezpečovaniu prispôsobenia sa založeného na ekosystémoch ostatným odvetviám vrátane vodného hospodárstva a potravinovej bezpečnosti;

14. považuje za nevyhnutné, aby členské štáty – a najmä pobrežné štáty – realizovali zelenú infraštruktúru v blízkosti prístavných oblastí a rozvíjali dopravné systémy prispievajúce k rozšíreniu zelene v týchto oblastiach;

Štvrtok 12. decembra 2013

15. upozorňuje na skutočnosť, že zníženie rizika prírodných katastrof – ako sú záplavy alebo lesné požiare – je ďalšou pozitívnou stránkou budovania či obnovovania zelenej infraštruktúry, napr. prirodzených záplavových oblastí, lesných plôch, mokradí atď., ktoré môžu zlepšiť odolnosť voči katastrofám a napomôcť prispôsobovaniu sa zmene klímy a môžu výrazne znížiť súvisiace náklady pre spoločnosť;
16. vyzdvihuje, že je potrebné, aby táto oblasť politiky plne zahŕňala odvetvie lesného hospodárstva s cieľom získať celý rad ďalších výhod, ktoré popri produkcii dreva a biomasy vyplývajú z udržateľného obhospodarovania lesov a ochrany prirodzených lesov, a obnoviť narušené či zaniknuté lesné plochy;
17. víta iniciatívu na podporu zelenej infraštruktúry ako nástroja, ktorý prispieva k filtrácii vody, predchádzaniu erózií a udržiavaniu výšky vodnej hladiny, a tým správne vykonávaniu rámcovej smernice o vode, smernice o povodniach a príslušných európskych právnych predpisov týkajúcich sa vody, ako sa uvádza v návrhu, a tiež integrovanému manažmentu pobrežnej zóny a morského priestorového plánovania;
18. zdôrazňuje význam riadneho začlenenia požiadaviek zelenej infraštruktúry do uplatňovania nástrojov štrukturálnej politiky a politiky súdržnosti EÚ, a to predovšetkým v oblasti financovania zelenej infraštruktúry miest, a naliehavo vyzýva príslušné orgány, aby podporovali relevantné opatrenia;
19. zdôrazňuje, že zelenú infraštruktúru treba začleniť do operačných programov v rámci finančných nástrojov EÚ na obdobie 2014 – 2020;
20. naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporný usmerňovací materiál dokončila včas, t. j. do konca roku 2013, ako uvádza vo svojom oznámení, aby tak umožnila lepšie pochopenie a podporu zelenej infraštruktúry v príslušných oblastiach politiky a zabezpečila možnosti financovania prostredníctvom operačných programov;
21. vyzýva členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby náležite využívali existujúce možnosti financovania na podporu investícií do koordinovaných súdržných projektov zelenej infraštruktúry;

Rozvoj stratégie pre zelenú infraštruktúru

22. zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť účasť súkromného sektora na investíciách do zelenej infraštruktúry, a žiada Komisiu a EIB, aby urýchlili vytvorenie a uviedli do činnosti nástroj financovania vrátane inovačných finančných mechanizmov na podporu investícií do zelenej infraštruktúry a ďalších projektov súvisiacich s ochranou prírodného kapitálu a aby zároveň posúdili možnosť skutočnej a dlhodobej podpory funkcií ekosystémov; poukazuje na to, že bude potrebné preskúmať aj ďalšie zdroje financovania na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni;
23. vyjadruje presvedčenie, že využitie zelenej infraštruktúry musia podporovať spoľahlivé údaje a podrobné znalosti, a nabáda Komisiu, aby v spolupráci s Európskou environmentálnou agentúrou, členskými štátmi a ďalšími zainteresovanými stranami zabezpečila, aby Únia posilnila svoju schopnosť mapovať a posudzovať ekosystémy a súvisiace ekosystémové služby a aby sa tieto informácie a znalosti riadne zohľadnili aj pri plánovaní a realizácii projektov spolufinancovaných z EÚ;
24. naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala výskumné, inovačné a vzdelávacie projekty, projekty na budovanie kapacít, projekty šírenia poznatkov, informačné projekty a projekty pre verejné informácie v tejto oblasti a napomohla výmenu informácií a najlepších postupov; upozorňuje, že vzdelanie a odborná príprava zamestnancov, ktorí sú schopní uplatňovať tento inovatívny prístup a náležite si vážiť výhody poskytované ekosystémami, najmä v sektoroch zásobovania a čistenia vody, odpadu, stavebníctva, zvládania katastrof, poľnohospodárstva, cestovného ruchu a zdravotníctva, uľahčia rozvoj zelenej infraštruktúry;
25. zastáva názor, že začlenenie zelenej infraštruktúry do všetkých politických oblastí je základnou podmienkou, bez ktorej nemožno viesť dôveryhodnú politiku v oblasti zelenej infraštruktúry;
26. zdôrazňuje úlohu, ktorú môžu majitelia pozemkov a pôdohospodári, organizácie občianskej spoločnosti, občianska veda, občianska zodpovednosť a verejná účasť zohrávať v plánovaní, vykonávaní, udržiavaní a monitorovaní projektov zelenej infraštruktúry na miestnej úrovni a naliehavo vyzýva členské štáty, aby uľahčili tieto procesy;

Štvrtok 12. decembra 2013

27. súhlasí s vypracovaním stratégie, ktorá by spočívala v stanovení prioritných osí pre projekty zelenej infraštruktúry v Európe, a zdôrazňuje, že je potrebných viac cezhraničných medziregionálnych stratégií a projektov;
28. podporuje iniciatívu TEN-G, ktorú Komisia zverejnila vo svojom oznámení, a vyzýva ju, aby do roku 2015 predložila informácie o rozvoji schémy TEN-G;
29. vyzdvihuje potenciál pre inovácie v oblasti zelenej infraštruktúry a kľúčovú úlohu, ktorú môžu v tejto súvislosti zohrať MSP; pripomína, že spoločné normy, certifikácia a systém označovania by mali zohrávať úlohu podpory investícií do zelenej infraštruktúry a mali by vytvoriť priestor pre priekopníkov;
30. očakáva preskúmanie stratégie v oblasti biodiverzity v roku 2015, následné preskúmanie oznámenia o zelenej infraštruktúre v roku 2017 s cieľom zabezpečiť, aby sa zelená infraštruktúra stala pevnou súčasťou príslušných plánovaných investícií na úrovni EÚ, a priebežné hodnotenie príslušných oblastí politiky (preskúmanie stavu reformy SPP, priebežné hodnotenie výboru REGIO atď.);

o

o o

31. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
-